

Hrušica. Žal, da me zadržuje bolezen. Kolegijalno staro srce zboruje z vami. Živeli tovariši!

Waišel.

Kastav. U duhu s vama. Želim najbolji uspeh. Živili Dukić, predsednik učiteljskoga društva.

Kočevje. V risarskem tečaju zbrani slovenski tovariši vam kličejo: Neustrašeno naprej za napredek in povzdigo stanu!

Krško. Zadržan. Pozdrav! Lapajne.

Ormož. Obilo uspeha vašemu delu! Živelo jugoslovansko učiteljstvo! Ormoška Čitalnica.

Ormož. Živeli zborovalci! Z geslom Viribus unitis za našo sveto stvar!

Porekar, Potrato, Valentinčič.

Ormož. Naprej v težki borbi za naše pravice in naš kruh! Ormoško učiteljsko društvo.

Selce. Od srca kličem vsem zaveznikom: »Štvala! Čvrsto naj stoji naša učiteljska trdnjava!

Gernek.

Sv. Lucija. Ob sinji obali Adrije zbranim buditeljem naroda kličejo od bistre Soče: Bog blagoslovi vaše delo! Hrast, Mikuž, Kovačič.

Toplice pri Novem mestu. Zborovalcem presrčne pozdrave in mnogo uspeha!

Jeršinović, Javoršek, Gebauer, Matko, Reiniger, Gregorc.

(Nečljlivo.) Vračaje se z deželne učiteljske skupščine se družim v duhu z vami in vas vse srčno pozdravljam ter kličem: Le krepko naprej!

(Nečljlivo.) Bilo sretno! Živili skupštinarji! Kliču oduševljenjem Tončič, braća Rodić, Zmak.

Izlet na Brione. Povratek.

Po banketu se je peljalo učiteljstvo na dveh tenderjih, ki ju je brezplačno dal na razpolago c. in kr. pristaniški admiralat, na otok Brion. Morje je bilo mirno in krasno kot zrcalo. Izletniki so se divili lepoti prirode in slovanske zemlje. Ko so dospeli zopet v Pulj, so se nekateri odpeljali z večernim brzovlakom proti domu, drugi so prenočili še v Pulju in odpluli naslednjega dne s parnikom v Opatijo in Reko, odkoder so se razšli na tihe svoje domove.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Ormoško učiteljsko društvo je imelo 3. avgusta vesel sestanek na Humu, kamor je izletelo, da tam zboruje. Društvenikov je prišlo 25 ter naslednji gostje: gg. Ivan Trstenjak, profesor gimnastike kralj. višje gimnazije in učiteljska v Zagrebu, Ivan Štampar, meščanski učitelj v Zagrebu, Avg. Šabec, c. kr. učitelj v Idriji, Fran Tratar, učitelj v Mokronogu, I. Karbaš, učitelj pri Miklavžu; potem gospa Ungarjeva iz Središča, gospa Šalamunova z gđč. hčerko iz Miklavža, gospa Rajšpova iz Ormoža in gospa Kosijeva iz Središča; gospodične: Adela Vantur, učiteljica iz Ljubljane, M. Krašovic, učiteljica iz Središča, Marica Lazar, učit. abit. iz Gorice ter gg. Martin Ivanuša, načelnik kraj. šolskega sveta, stud. phil. J. Kelemina iz Miklavža, stud. iur. Anton Vtičar iz Huma, abiturijentje Fr. Polak iz Svetinj in Fran Šalamun iz Obriža ter Rud. Zorn iz Trsta.

Društveni načelnik g. Anton Porekar je pozdravil vse navzoče, posebno pa še čestite goste prav presrčno. Nanovo je pristopil društvu g. Oskar Slemenšek, učitelj pri Bolfenku.

Gospod Ivan Trstenjak, profesor gimnastike v Zagrebu, je govoril o telovadbi ter razdelil svoje jako zanimivo podavanje v naslednje točke: a) Gimnastika pri različnih narodih. b) Zakaj so se vsi narodi bavili z gimnastiko. c) Kako delimo gimnastiko. č) Vzgojna ali pedagoška telovadba v šolah. Podavatelj — znan kot izboren govornik — je končal svoje podavanje, apelujoč na učiteljstvo, da se bavi z vedno večjo vnmemo s šolsko telovadbo, ki je prvi pogoj, da izide iz naroda vedno več na umu in telesu krepkih in čilih mož, ki bodo močna opora narodu; zakaj narod, ki ima dosti takih mož-stupov, ni izgubljen. Viharno ploskanje in odobravanje na koncu govora je bil dokaz, da so navdušene besede g. prof. obudile navdušenje za predmet, ki je tolike vzgojne vrednosti.

Gospod Ant. Porekar je podal zgodovinsko črtico o humski šoli.

Vročinske počitnice, ki nam jih je visoki deželni šol. svet štajerski poklonil, so sicer na eni strani velika dobrota za učiteljstvo in šolsko mladino, ki so vsaj popoldne rešeni neznosne šolske temperature, na drugi strani pa te počitnice, na vsak način ovirajo reden napredek v posameznih učnih predmetih in onemogočijo izvedbo na tedne in posamezne ure določenega celoletnega učnega načrta. Zato predlaga g. Rajšp, da se temu nedostatku odpomore na ta način, da naj učna uprava prisili krajne šolske svete velike počitnice iz pedagoških in posebno iz higijenskih ozirov preložiti na dva najbolj vroča mesca, to sta julij in avgust. — Sprejeto.

Z ozirom na napad v »Südsteirische Presse«, št. 54, z dne 8. julija t. l. izreče naše društvo g. Ernestu Slancu kot zastopniku v okr. šol. svetu svoje popolno zaupanje. Prihodnje zborovanje bode 7. septembra pri Bolfenku.

Po zborovanju se je vršil skupen obed, katerega nam je tako izvrstno pripravila požrtvovalna ga. Porekarjeva. Bodi ji tu izrečena zato presrčna hvala! Pri obedu je bilo 47 oseb; bilo je treba dostikrat stopiti in poskočiti. Vrlo sta stregli in pomagali domači gospodični učiteljici Valentinčič in Potrato; tudi njima lepa hvala, ki sta zborovalce še obdarili z lepimi šopki. Med obedom so se vršile različne napitnice. Omenim naj tukaj g. Mart. Ivanuša, načelnika krajnega šol. sveta, ki je napil navzočemu učiteljstvu, g. Ivana Košarja, ki je napil gostom, g. Ivana Trstenjaka, ki je v vznešenih besedah napil naši boljši bodočnosti; g. Avg. Šabec iz Idrije se je spominjal časov, ko je še učiteljeval na Humu ter napil naši slogi. Tudi naši neutrudni pevci so se pridno oglašali. Reči smemo, da je bilo prijetno in veselo.

Hvala Vam, slavni Humčani! Razvedrili ste nas, da smo vsaj za nekaj časa pozabili na svoje težave, ter bili prav zadovoljni in srečni med Vami, ki ste nas tako prijazno sprejeli!

Zveza slov. štajerskih učiteljev in učiteljic. Vabilo k vodstveni seji v nedeljo dne 27. avg. t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne v okol. deški šoli v Celju.

Predmet: Razgovor o 16. točki osnutka pravil »Lehrerbunda«.

Celje, 21. avgusta 1905.

Armin Gradišnik
t. č. predsednik

Književnost in umetnost.

»Slava Prešernu!« Opozorjamo krajne šolske svete in šolska vodstva na to knjižico, ki smo je že omenili. Naročila prejema »Društvo slovenskih književnikov in častnikarjev« v Ljubljani.

Pesmi. Napisal Dragotin Jesenko. V »Narodni tiskarni« v Ljubljani so izšle pesmi pokojnega Dragotina Jesenka, ki jih je uredil in jim napisal uvod s pesnikovo bio-

grafijo naš tovariš E. Gangl. Vezan izvod stane samo 2 K. Župan ljubljanski, g. Ivan Hribar, je preskrbel papir, »Narodna tiskarna« pa je tiskala pesmi brezplačno, da ostane vsa izkupnina osirotelim pesnikovim otrokom. Ker je imel pokojni Jesenko tudi mnogo znancev in prijateljev med učiteljstvom, pričakujemo, da bo to pridno segalo po krasnih njegovih poezijah.

Popotnik. Letnik XXVI. Štev. 8. — Vsakogar bo zanimala na uvodnem mestu priobčena razprava tovariša Fr. Ivanca »Nemščina v slovenskih ljudskih šolah na Kranjskem« — Takisto zanimiv je spis dr. Jos. Tomiška »Iz mape berlinskega šolarčka« — Tovariš V. Pulko nadaljuje svoj aktualni referat »O preosnovi pouka v risanju«. — Jako instruktivno je nadaljevanje Fr. Kocbekovega in M. J. Neratovega poročila »S L mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norinberku l. 1904«. — O vrednosti in pomenu »Stereoskopa v ljudski šoli« govori prepričevalno tovariš V. Pulko. — V »Književnem poročilu« referira tovariš Fr. Kocbek o Stegenškovih »Čerkvenih spomenikih lavantinske škofije«. — »Listek«, »Pedagoški paberki« in »Kronika« so razpredelki »Razgleda«, ki dostojno zaključuje tudi to »Popotnikovo« številko.

Poziv na pretplatu! U mjesecu rujnu od g. 1905 počet će ponovno izlaziti »Učiteljski glasnik« kao tjednik u lijepom velikom formatu, kojemu će biti zadaća poraditi na boljak uč. materijalnog stanja a osim toga zastupat će učiteljske interese na svim poljima. A ujedno će biti glasilo »Danice« sveopće učiteljske štedne i pripomoćne udruge, koja će skorih dana u život stupiti sa osobitom koristi za svakog pojedinog učitelja i neučitelja člana. Želja je te udruge, da svaka obitelj poslije smrti člana dobiva pripomoć od 2000 kruna. Sve ostalo saznati će se već iz prvog broja. Godišnja cijena je 8 kruna, na pol godine 4 a na četvrt godine 2 kruna. Poziva se učiteljstvo iz svih krajeva Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istrije, Bosne i Hercegovine kao i ostale prijatelje učiteljstva, da se odmah pretplate ili pretbroje radi daljnog uredjenja. Vlasnici i izdavatelji »Učiteljskog Glasnika« jesu: Vjekoslav Klemen, rav. učitelj u Grubišnopolju, i Vilko Lavoger, učitelj u Zajezdi, kao i još nekogi drugovi. Časopis uređivat će posebni odbor pod upravom Vjekoslava Klemena, rav. učitelja u Grubišnopolju. Pretplate, pretbrojke i rukopisi već i za prvi broj neka se šalju na Vjekoslava Klemena, rav. učitelja u Grubišnopolju. Na isti naslov šalju se sve vrsti časopisa u zamjenu i novo izišavše knjige od pojedinih književnika radi preporuke, a napose primaju se razni oglasi uz posebnu pristojbu.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« so darovali: županstvo na Jesenicah na Gorenjskem 100 K; županstvo v Tolminu na račun pokroviteljine 50 K; (1. rok); županstvo v Kostanjevici na Dolenjskem 40 K; županstvo v Velikih Laščah 4.23 K; Posojilnica in hranilnica v Moravčah 100 K; dr. Josip Serbec, odvetnik i dr. v Celju, 10 K; g. Ivan Kandare iz Dan 5 K; g. Julij Novljan, trgovec v Medvedah, 10 K; vesela družba v Zapogah 6 K; (nabral g. Andrej Rapè, nadučitelj v Smledniku); neimenovan iz J. na Kr. po g. učitelju Jakobu Bojcu iz Cerknega 6 K namesto venca na grob blagopokojnemu župniku Valentinu Klinarju iz Dutovelj. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnina za l. 1905. g. Janko Toman, nadučitelj v Moravčah.

Osebnostna vest. Janko Pianekki, doslej učitelj na gluhozemnici v Ljubljani, je imenovan za voditelja na tem zavodu. — Okrajni šolski svet v Radovljici je imenoval pomožno učiteljico Marijo Bajt v Idriji za pomožno učiteljico in voditeljico na enorazrednici v Koprivniku. — V pokoj je šel nadučitelj v Škalah pri Velenju Martin Matekovič. Služboval je 46 let, skoraj celih 33 let samo v Škalah.

Žrtev nečuvnega protekcijonizma. Pod tem zaglavljem je priobčil »Slovenski Narod v ponedeljek notico, kjer piše o znani kompetenci učiteljice Stupice in kjer pravi med drugim, da bi Stupica ne bila nikdar prišla v poštev, da niso bili vladni člani deželnega šolskega sveta naravnost prisiljeni, glasovali zanjo — proti svojemu prepričanju. »Slovenski narod« nadaljuje: »Naposled sta krivično preterivano učiteljico žalost in boleštv sled postopanja deželnega šolskega sveta tako prevzeli, da so v soboto to vzorno, največjega spoštovanja vredno, v vseh krogih visoko čislano učiteljico morali prepeljati v blaznico.« Kdo ima njeno žalostno usodo na vesti?

Nove učiteljice za gluhozeme. Izpit za učiteljice na zavodih za gluhozeme so napravile gospodične: Teod. Bonnes, Mat. Bortolotti, Marija pl. Braunizer, M. Canetti, Fr. Kuštrin, Em. Mozetič, Viktorija Pahor, C. Resen, Mar. Zorzut, vse iz Gorice; potem: M. Bubba iz Pirana, E. Fragiaco iz Poreča, A. Gemuzzi iz Trsta, Pavla Koser iz Št. Lovrenca na Štajerskem, Jos. Merhar iz Brguda, Gabr. Mrevlje iz Sv. Križa, M. Negri iz Pulja, Fr. Smaila iz Devina, L. Spadaro iz Pirana, M. Srakar z Viškega, Al. Trost iz Ljubljane, M. Vratovič iz Pulja.

Podaljšane počitnice. Iz novomeškega okraja nam javljajo, da se začne zaradi deželne učiteljske skupščine šolsko leto šele 9. septembra. Enak odlok izda deželni šolski svet menda tudi za črnomaljski in kočevski okraj.

Denarno stanje »Zavezinih« listov. Ob letošnjem zborovanju »Zaveze« je bilo stanje njenih listov »Učiteljskega Tovariša« »Zvončka« in »Popotnika« tako-le: Učiteljski Tovariš, ki ima 867 naročnikov, je imel 1904. leta 6482 K 33 h denarnega prometa. Naročnine se je plačalo 4591 K 42 h.) za inerate pa 57 K 20 h. Stroški za tisk so znašali 2068 kron, nagrade pa 996 K 20 h. Od l. 1901. do 1904. je bilo naročnine na dolgu v celem 9695 K, zdaj znaša terjatev zaradi odpisov K 4394.90. »Zvonček« je imel denarnega prometa L. 78 K 30 h. Plačana naročnina za l. 1904. in za prejšnja leta je znašala 4584 K 45 h. Izplačalo se je tiskarni za tisk 2538 K 20 h, na račun nagrad pa 886 K 22 h. »Zvonček« ima od svojih naročnikov terjati v celem še 2422 K 61 h zaostale naročnine »Zvonček« ima 1000 naročnikov. »Popotniku« ki je imel 834 naročnikov, se je plačalo naročnine 3688 K 35 h, na dolgu pa je še 931 K 20 h. Tisk listov je stal 809 K 50 h. — Ako bi Torej storili trdovratni dolžniki svojo dolžnost, bi dobila »Zaveza« zaostale naročnine 7748 K 71 h. To je vsota, ki bi se dalo z njo marsikaj napraviti za povzdigo in razširjanje naših listov!

Tržaška »Edinost«, poročajoč o »Zavezinem« zborovanju v Pulju, piše, da je Gangl »nazival šušteršiča in Spinčiča najhujša protivnika učiteljstva«. Ker je tiskala »Edinost« te besede debelo, polaga menda mnogo važnosti nanje. »Edinost« pa to pot ni pisala resnice. Gangl je pač dejal in tudi dokazal, da je šušteršič sovražnik učiteljstva, o Spinčiču pa je rekel, da ne moremo imeti vere v njegovo prijateljstvo do učiteljstva in šolstva toliko časa, dokler je zaveznik moža, ki je neštokrat dokazal, da je naš sovražnik. To se glasi nekoliko drugače nego tisto, kar je pisala »Edinost«. No, stvar je taka, kakor je bila izgovorjena, in tega bi niti ne omenjali, ako bi ne vedeli, da nekateri naši listi zasukavajo dejstva tako, kakor jim bolj kaže, da lažje vržejo komurkoli poleno pod noge. Povedali smo to tudi zategadelj, ker nečemo nikomur delati krivice in tudi ne lagati, kakor je to časih običaj pri listih, ki zagovarjajo Spinčiča. Ako je »Edinost« lojalna, bo v tem smislu popravila svojo vest in naročila svojemu poročevalcu, naj vbodoče poslušša in piše samo to, kar je slišal!

»Slovenec« je posvetil zadnjo soboto »Zavezinemu« zborovanju v Pulju uveden članek. Da smeši vse, kar se je tam govorilo in sklenilo, je dokaz, kako ga boli, da je zadnja »Zavezina« skupščina uspela tako sijajno. Vse naše tovariše, ki so govorili odkrito in resnično besedo, napada s pobalinsko neotesanostjo. Razume se tudi, da očita tovarišu Ganglu podarjeno zlato uro, in vemo, da bo storil to še večkrat. Ako bi »Slovenec« hvalil letošnje »Zavezino« zborovanje, bi